

L'APUNT

La mort de Xirinacs

Jordi Camps i Linnell

Tractar com hem d'afrontar la pròpia mort no és fàcil i encara més complicat és fer-ho no només amb paraules, sinó amb imatges. El telefilm de Ventura Durall *Sis nits d'agost* explora aquest terreny narrant el procés de la mort de Lluís Maria Xirinacs –que la va visionar com un acte de sobirania personal–, a partir de la novel·la homònima de Jordi Lara. El resultat és prou nota-

ble, amb una estructura narrativa que recorda *Soldats de Salamina*, aquí amb Anna Alarcón exercint d'escriptora que cerca el perquè de tot plegat. Però sobretot se'n surt filmant el paisatge i la natura com un ens etern enfront la nostra fugacitat. Salvant les distàncies, evidentment, té un punt de Terrence Malick i la seva recerca metafísica i transcendental de la vida.

Normalment la televisió i els mitjans estan consagrants que un home o una dona que s'adrecen al públic hagin de recórrer a un estil una mica impostat. Són molt diferents el teatre i el cinema. Em quedaria amb el teatre per amor i amb el cinema per desco-

neixement”, són algunes de les declaracions que va fer en el programa televisiu *Noms propis* (RTVE) en la que va ser una de les últimes entrevistes públiques abans que la polèmica enfosqués la seva carrera teatral i el teló s'abaixés del tot. ■

Mirador

Jordi Bordes

Una fera teatral

A l'escena, quan una persona té un ampli abast de la matèria, se'l bateja com un “home de teatre”. Joan Ollé havia dit més d'un cop que triava les obres per intuïció. I que n'aprenia preparant les funcions, a la sala d'assaig. Era on provava el text amb els actors i certificava la profunditat de la dramaturgia. Amb els anys, van anar creixent les queixes pel tracte (va demanar disculpes públiques, fa just un any, si algú s'havia sentit maltractat pel seu vocabulari o pel tracte en el passat). Ollé ha estat una fera teatral. Amb moltes llums i algunes ombres. Poc amic de les crítiques, aprofitava el seu espai de poder (publicava articles en mitjans de comunicació, i disposava d'estatus al sector) per menystenir qui no celebrés cada treball seu. Tot i així, l'empremta que ha deixat Ollé (que tenia Mònica Carulla com a musa sempre que podia, des que van coincidir en *La plaça del Diamant* al Teatre Borràs l'any 2004) mostra un rastre de bon olfacte, gust per la paraula i austeritat a l'escena.

Joan Ollé ha estat un indiscutible director de teatre i un home de teatre controvertit, que entenia la direcció i l'ensenyament (perquè ha estat dècades treballant a l'Institut del Teatre, fins que es va jubilar enmig d'unes acusacions d'abús que una comissió externa va acabar declinant) amb una jerarquia molt personalista.

Ha estat un home de teatre beneït pels vents perquè ha aconseguit disposar d'espais de referència envejables com ara la direcció del Sitges Teatre Internacional, un festival de teatre experimental

Ollé, en el comiat, l'any 2009, de Ricard Salvat ■ ORIOL DURAN

(1993-2001). El festival, estrenat el 1967, va agafar empenta amb la democràcia: Ricard Salvat (1977-1986) li va donar un caràcter internacional. Ollé també va formar part de l'equip directiu del Teatre Lliure fins que Àlex Rigola el va arraconar després d'una època irregular, tot i que Ollé declarés que plegava ell mateix “per cansament”, després d'una dècada de col·laboració. Ollé va obrir l'Espai Canuda al novembre, com a reacció al rebuig que va percebre de bona part del sector teatral. Volia ser un espai de pensament i cultura on pogués preparar obres de teatre i també fer classes particulars. En la seva presentació, va anunciar un contraatac a tota la pressió mediàtica rebuda els últims mesos anunciant que editaria un llibre i que no descartava accions judicials pel linxament mediàtic. Sí que va admetre, no obstant això,

una falta en entrar begudes alcohòliques a la sala d'assaig de l'Institut del Teatre (sense admetre que això volgués dir que hagués fet sessions “borratxo”, va aclarir).

Ollé, però, ha estat una fera teatral capaç de fer muntatges grans i acurats, com ara la versió de *La plaça del Diamant* i *La mort i la primavera* de les obres de Mercè Rodoreda. O un celebrat *Doña Rosita la soltera*, de Lorca, a la Sala Gran del TNC, o *El malentès*, de Camus, a la Fabià Puigserver, al Lliure. De l'Espai Lliure, destaquen propostes com ara *La quadern gris*, de Josep Pla. També excel·lia amb els seus cabarets literaris, que jugaven amb la construcció d'universos entre farsescos i nostàlgics, com ara *A la ville de...* (Amfiteatre Grec) i *Paraules d'amor* (a La Seca).

La contradicció per la vida i l'obra d'Ollé es con-

frontava ahir a les xarxes. Com tota fera teatral, va ferir i va persuadir. La seva personalitat abassegadora intimidava tant com la de Rosa Maria Sardà. Era el contrast a la bonhomia de Joan Barril, amb qui conviurien llargues sobretaulades des d'on, presumiblement, va néixer la idea de *L'illa del tresor*, un dels programes sublimes de la televisió. Ollé, que també havia compartit carrera amb Pepe Rubianes (als inicis de Dagoll Dagom) a *No hablaré en clase*, va mantenir una certa consideració entre els polítics (va rebre encàrrecs per fer gales de l'11 de setembre) i Anna Grau, de Cs, va fer el màxim per ser vista, l'any passat, en l'estrena de l'Espai Canuda. Rubianes, avui, és recordat amb enyorança perquè era inflexible amb els feixistes; Ollé, com un Pasolini controvertit, era difícil de qualificar. ■